

Brusel 28. února 2020
(OR. en)

6426/20

Interinstitucionální spis:
2019/0152(COD)

RECH 83
COMPET 95
EDUC 81
CODEC 142

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	6137/20 + COR1 + ADD1
Č. dok. Komise:	11227/19+ADD1
Předmět:	Příloha strategického programu inovací Evropského inovačního a technologického institutu (EIT) <i>částečný obecný přístup</i>

Delegace naleznou v příloze znění částečného obecného přístupu k příloze strategického programu inovací Evropského inovačního a technologického institutu (EIT) ve znění přijatém na zasedání Rady pro konkurenceschopnost dne 28. února 2020.

**PŘÍLOHA NÁVRHU ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY
O STRATEGICKÉM PROGRAMU INOVACÍ EVROPSKÉHO INOVAČNÍHO
A TECHNOLOGICKÉHO INSTITUTU (EIT) NA OBDOBÍ 2021–2027: PODPORA
TALENTU A KAPACITY PRO INOVACE V EVROPĚ**

PŘÍLOHA

Obsah

1.	Úvod.....	9
1.1	Souvislosti.....	10
1.2	Hlavní problémy	12
1.3	Postavení v rámci programu Horizont Evropa	13
2.	Stanovení ambiciózních cílů: strategie EIT na období 2021–2027	15
2.1	Specifické cíle EIT.....	16
3.	Podpora talentu a kapacity pro inovace v Evropě: klíčové akce	16
3.1	Podpora pro stávající znalostní a inovační společenství.....	17
3.2	Zvyšování regionálního dopadu znalostních a inovačních společenství	18
3.3	Zřízení nových znalostních a inovačních společenství.....	20
3.4	Podpora podnikatelské a inovační kapacity vysokoškolského vzdělávání	21
3.5	Průřezové činnosti EIT	24
3.5.1	Komunikace	24
3.5.2	Určit a sdílet osvědčené postupy se zúčastněnými stranami	26
3.5.3	Mezinárodní spolupráce.....	27
3.6	Zajištění náležitého fungování: provozní režim	27

3.6.1	Model fungování znalostních a inovačních společenství	28
3.6.2	Model financování znalostních a inovačních společenství.....	30
3.6.3	Vztahy EIT se znalostními a inovačními společenstvími po ukončení rámcové dohody o partnerství	33
3.7.	Součinnost a doplňkovost s jinými programy.....	33
4.	Zdroje.....	36
4.1.	Rozpočtové potřeby	36
4.2	Dopad (sledování a hodnocení)	38
4.2.1	Podávání zpráv a sledování.....	38
4.2.2	Hodnocení, průběžný přezkum a komplexní posouzení	42
5.	Příloha 1A	44
6.	Příloha 1B	44

1. Úvod

Tento strategický program inovací stanoví prioritní oblasti a strategii Evropského inovačního a technologického institutu (EIT) na období 2021–2027. Definuje jeho cíle, klíčové akce, způsob fungování, očekávané výsledky a potřebné zdroje. Strategický program inovací zajišťuje nezbytnou soudržnost EIT s [návrhem programu Horizont Evropa], který je rámcovým programem Unie pro výzkum a inovace na období 2021–2027.

Strategický program inovací na období 2021–2027 je podpořen posouzením dopadů, jež provedla Evropská komise. Zohledňuje návrh strategického programu inovací od správní rady EIT, který byl předložen Evropské komisi dne 20. prosince 2017 v souladu s nařízením o EIT¹. Odráží rovněž nový [návrh programu Horizont Evropa] Evropské komise z června 2018, a zejména zásadní úlohu EIT jako součásti pilíře [Otevřené inovace] (pilíř III) a jeho příspěvek umožňující zabývat se globálními otázkami, včetně stanovených cílů v oblasti klimatu, konkurenceschopností evropského průmyslu (pilíř II) a vynikající vědou (pilíř I). Strategický program inovací vychází ze zkušeností získaných v posledních letech fungování EIT a z výsledků rozsáhlých konzultací s klíčovými zúčastněnými stranami.

Strategický program inovací zohledňuje strategické plánování programu Horizont Evropa s cílem zajistit soudržnost s činnostmi tohoto rámcového programu, jakož i součinnost s dalšími příslušnými programy Unie a soudržnost s prioritami a závazky EU, včetně priorit a závazků souvisejících se Zelenou dohodou pro Evropu. Usiluje také o zlepšení doplňkovosti a součinnosti mezi činnostmi EIT a vnitrostátními a regionálními programy a prioritami pro financování.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 294/2008 ze dne 11. března 2008, kterým se zřizuje Evropský inovační a technologický institut (Úř. věst. L 97, 9.4.2008, s. 1). Změněno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1292/2013 ze dne 11. prosince 2013 (Úř. věst. L 347, 11.12.2013, s. 174).

1.1 Souvislosti

EIT byl zřízen v roce 2008, aby přispíval k udržitelnému hospodářskému růstu a konkurenceschopnosti posilováním inovační kapacity členských států a Evropské unie. Byl průkopníkem integrace vzdělávání, podnikání a výzkumu (znalostního trojúhelníku) spolu se silným důrazem na podnikatelský talent a inovační dovednosti.

EIT působí především prostřednictvím znalostních a inovačních společenství, což jsou rozsáhlá evropská partnerství, jak jsou uvedena v rámcovém programu Horizont Evropa, mezi organizacemi v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, podnikání a výzkumu. V současné době existuje osm znalostních a inovačních společenství, která působí v těchto oblastech: změna klimatu, digitální transformace, energetika, potravin, zdraví, suroviny, městská mobilita a výroba s přidanou hodnotou.

Každé znalostní a inovační společenství je uspořádáno kolem střediska společného umístění², jehož úkolem je působit jako zeměpisné centrum pro praktické začleňování znalostního trojúhelníku.

Znalostní a inovační společenství jsou organizována a strukturována podle dané vnitrostátní a regionální situace, pokud jde o inovace, a jejich základem je celoevropská síť stávajících laboratoří, kanceláří nebo kampusů partnera daného znalostního a inovačního společenství.

Znalostní a inovační společenství mají provozovat portfolia činností v rámci znalostního trojúhelníku prostřednictvím:

- *vzdělávání a odborné přípravy* s významnými složkami vztahujícími se k podnikání pro vzdělávání nové generace talentů, včetně tvorby a realizace programů, jimž byla udělena značka EIT³, zejména na magisterské a doktorské úrovni. Vzdělávací program EIT má zásadní význam pro přípravu inovátorů s výbornými podnikatelskými schopnostmi a kvalifikacemi,

² Středisko společného umístění je stálé centrum, které podporuje vytváření vazeb a aktivní spolupráci mezi aktéry znalostního trojúhelníku a vystupuje jako ústřední bod pro výměnu znalostí umožňující partnerům znalostních a inovačních společenství získat přístup k zařízením a zkušenostem potřebným k plnění jejich společných cílů.

³ Značka EIT je značka kvality, kterou uděluje EIT vzdělávacímu programu znalostního a inovačního společenství, jenž splňuje zvláštní kritéria kvality týkající se mimo jiné podnikatelského vzdělávání a inovativních učebních plánů pro „učení praxí“.

- *činností na podporu inovací* za účelem rozvoje inovativních výrobků, postupů a služeb, které reagují na konkrétní obchodní příležitosti,
- *rozvoje podniků a podpůrných činností*, jako jsou systémy akceleratorů, které mají podnikatelům pomoci převést jejich nápady do úspěšných podniků a urychlit proces růstu.

Důrazem na globální výzvy prostřednictvím začleňování znalostního trojúhelníku, a tedy začleňováním činností vysokoškolského vzdělávání do inovačního hodnotového řetězce, se EIT odlišuje od ostatních inovačních nástrojů. Přístup EIT přispívá k uskutečňování přírůstkových i radikálních inovací, jež mají účinně řešit selhání trhu a pomáhat transformaci průmyslu. Umožňuje vytváření dlouhodobých obchodních strategií pro řešení globálních výzev a pomáhá vytvářet rámcové podmínky, které jsou nezbytné pro dobré fungování a růst inovačního ekosystému a rozmach inovací. EIT rovněž stanovil, že se znalostní a inovační společenství mají stát finančně udržitelnými, což je jedinečný prvek, jehož cílem je vytvořit inovační nástroj orientovaný na podnikání a na výsledky. V této souvislosti musí znalostní a inovační společenství vypracovat a provádět strategie pro vytváření příjmů, aby zůstal zachován jejich inovační ekosystém a pokračovaly činnosti v rámci znalostního trojúhelníku i po skončení období, na něž se vztahují grantové dohody.

EIT proto nabízí dynamickou platformu pro tvorbu, rozšiřování, sledování a podporu znalostních a inovačních společenství se silnými síťovými účinky a pozitivními vedlejšími účinky. První znalostní a inovační společenství (EIT Digital, EIT Climate-KIC a EIT InnoEnergy), jejichž činnost byla zahájena v roce 2009, jsou zavedená a dobře fungují a po roce 2024 mají být jejich rámcové dohody o partnerství ukončeny, a to v souladu s maximální dobou trvání grantu. Druhá a třetí generace znalostních a inovačních společenství (EIT Health a EIT Raw Materials (2014), EIT Food (2016)) jsou připraveny ke spuštění. EIT Urban Mobility a EIT Manufacturing, dvě znalostní a inovační společenství, která byla vyhlášena v prosinci 2018, zahájila svou činnost v roce 2019.

V roce 2019 bylo do osmi znalostních a inovačních společenství EIT zapojeno již více než 600 podniků, 250 vysokoškolských institucí, 200 výzkumných organizací a více než 50 organizací občanské společnosti a orgánů.

V souvislosti s přetrvávajícími regionálními rozdíly v inovační výkonnosti v Evropě zahájil EIT v roce 2014 regionální inovační program s cílem rozšířit svůj dosah na země s nízkou a mírnou výkonností v oblasti inovací. Prostřednictvím tohoto regionálního inovačního programu rozvinul EIT své činnosti po celé Evropě a nabízí zemím (a regionům v těchto zemích) s nízkou a mírnou výkonností v oblasti inovací podle evropského srovnávacího přehledu inovací příležitost zapojit se do činností v rámci znalostního trojúhelníku jako součást některého znalostního a inovačního společenství.

1.2 *Hlavní problémy*

Během posledních deseti let se tempo inovací výrazně zrychlilo. Inovace přetvářejí hospodářská odvětví, mění strukturu stávajících podniků a vytvářejí nebyvalé příležitosti. Jelikož celosvětový ekonomický řád je v pohybu a mezinárodní hospodářská soutěž je na vzestupu, zvyšuje se závislost EU na talentech, jakož i její schopnost inovovat. Společné navrhování, spolupráce a spolutvorba napříč obory a mezi sférami vzdělávání, podnikání a výzkumu navzájem nebyly nikdy tak důležité jako dnes, neboť přispívají k řešení globálních problémů souvisejících se změnou klimatu, s úbytkem biologické rozmanitosti a neudržitelným využíváním přírodních zdrojů, digitální a sociální transformací, demografickými změnami nebo budoucností zdravotní péče a zajištěním potravin.

Za prvé, dnešní ekonomiky stále více závisejí na dovednostech a schopnostech lidí a organizací převádět myšlenky na výrobky a služby. Inovační dovednosti a podnikatelská kultura mají v dnešní době rozhodující vliv, zejména v oblasti technologií a vědy, ale ve stále větší míře i v jiných oborech. Je velmi zapotřebí dále posilovat inovační kapacitu vysokoškolských institucí v celé Unii. EIT má jedinečnou příležitost tento cíl splnit v rámci programu Horizont Evropa.

Za druhé, jedním z klíčových faktorů umožňujících inovace je fyzická blízkost. Iniciativy zaměřené na rozvoj inovačních sítí a poskytování služeb, které podporují vytváření, sdílení a předávání znalostí, hrají významnou úlohu při podpoře interakcí mezi podniky, akademickou obcí, výzkumnými organizacemi, vládami a jednotlivci. Výkonnost v oblasti výzkumu a inovací v celé EU se však podle každoročního evropského srovnávacího přehledu inovací stále ještě značně liší. Zásadní význam má skutečnost, že inovace jsou inkluzivní a jsou úzce spjaté s konkrétními územními celky. Činnosti EIT jsou vhodné k tomu, aby přispěly k posílení místních inovačních ekosystémů se silným evropským rozměrem.

Dynamické inovační ekosystémy vyžadují kombinaci znalostí, infrastruktury a talentu. Je třeba vytvořit rámcové podmínky pro spolupráci mezi evropským výzkumem, vzděláváním a inovacemi a také fungující součinnost, aby se zajistilo řádné a účinné investování do výzkumu a inovací. Intenzivnější začleňování znalostního trojúhelníku prostřednictvím znalostních a inovačních společenství, mimo jiné i prostřednictvím zapojení nových partnerů, představuje osvědčený způsob, jak podporovat prostředí příznivé pro inovace, a je pro EIT hlavním cílem.

1.3 Postavení v rámci programu Horizont Evropa

V souvislosti s [návrhem programu Horizont Evropa] týkajícím se nového rámcového programu pro výzkum a inovace na období 2021–2027 se Evropská komise pevně zavázala zvýšit inovační potenciál Evropy, aby byla schopna reagovat na budoucí výzvy. EIT hraje při podpoře inovací speciální úlohu, jelikož propojuje podnikání, vzdělávání, výzkum, veřejné orgány a občanskou společnost, a tato úloha je ještě posílena začleněním EIT do [pilíře Inovativní Evropa] v [návrhu programu Horizont Evropa]. [Návrh programu Horizont Evropa] odráží rostoucí ambice EU v oblasti inovací a nutnost tyto ambice naplnit.

Cílem procesu strategického plánování programu Horizont Evropa je zajistit soudržnost mezi činnostmi EIT a ostatními částmi programu Horizont Evropa. EIT přispívá k procesu strategické koordinace pro účely evropských partnerství. EIT bude nadále posilovat inovační ekosystémy, které pomáhají řešit globální výzvy, tím, že podpoří začleňování znalostního trojúhelníku v tematických oblastech činnosti znalostních a inovačních společenství.

Pro dopad pilíře [Inovativní Evropa] bude mít zásadní význam silná součinnost, a to i prostřednictvím spolupráce na úrovni správy, mezi EIT a Evropskou radou pro inovace (dále jen „ERI“). EIT a ERI budou provádět doplňkové činnosti zaměřené na zefektivnění podpory poskytované inovativním podnikům, včetně poskytování služeb napomáhajících zakládání a rozvoji podniků a školení.

ERI může pomoci začínajícím podnikům s vysokým růstovým potenciálem, které jsou podporovány znalostními a inovačními společenstvími, rychle se rozšířit. Zejména nejinnovativnější podniky založené s pomocí znalostních a inovačních společenství mohou, pokud budou vybrány v rámci ERI, využít podpory, kterou nabízí nástroj ERI Accelerator, nebo finanční podpory poskytované nástroji InvestEU. EIT dále usnadní přístup příjemců ERI k inovačním ekosystémům znalostních a inovačních společenství a příslušným aktérům znalostního trojúhelníku. Příjemci ERI se tak mohou aktivně zapojit do činností znalostních a inovačních společenství a využívat služeb těchto společenství.

EIT zajistí soudržnost se složkou „evropské inovační ekosystémy“ programu Horizont Evropa. EIT se zejména aktivně zapojí do činností fóra ERI a vytvoří vazby mezi společenstvím EIT a příslušnými činnostmi podporujícími inovační ekosystémy, aby se zabránilo zdvojení činností a zajistila se soudržnost a doplňkovost akcí.

EIT zajistí větší součinnost i s programy a iniciativami v rámci pilíře [Vynikající věda], aby se urychlil převod znalostí, které jsou výsledkem základního výzkumu, do konkrétních aplikací, které jsou prospěšné pro společnost. Zejména pokud jde o akce „Marie Curie-Skłodowska“, bude EIT spolupracovat na rozvíjení inovačních a podnikatelských dovedností stipendistů těchto akcí ve všech fázích jejich profesní dráhy.

EIT bude přispívat do pilíře [Globální výzvy a konkurenceschopnost evropského průmyslu] a bude doplňovat příslušné činnosti zaměřené na řešení globálních výzev a zvyšování konkurenceschopnosti EU v celosvětovém měřítku. Prostřednictvím znalostních a inovačních společenství se EIT bude zejména snažit přispívat do příslušných misí a tematických klastrů a dalších evropských partnerství například podporou opatření na straně poptávky a poskytováním služeb využívání s cílem podpořit přenos technologií a urychlit uvádění dosažených výsledků na trh.

Budou rovněž prozkoumány příležitosti pro součinnost mezi částí „Rozšiřování účasti a posílení Evropského výzkumného prostoru“ programu Horizont Evropa a informačními činnostmi, které podporuje EIT. Zejména cílové subjekty části „Rozšiřování účasti a posílení Evropského výzkumného prostoru“ programu Horizont Evropa budou moci využít odborných znalostí a podpory EIT, jakož i informačních činností EIT.

2. STANOVENÍ AMBICIÓZNÍCH CÍLŮ: STRATEGIE EIT NA OBDOBÍ 2021–2027

Během období 2021–2027 bude EIT nadále podporovat znalostní a inovační společenství s cílem posílit inovační ekosystémy, jež pomáhají řešit globální problémy, v součinnosti s ostatními částmi programu Horizont Evropa a dalšími unijními programy. Bude postupovat podporou integrace vzdělávání, výzkumu a podnikání, čímž vytvoří prostředí příznivé pro inovace, a propagací a podporou nové generace podnikatelů, přičemž bude rovněž přispívat k odstranění rozdílů mezi ženami a muži v oblasti podnikání a stimulovat vytváření inovativních společností v úzké součinnosti a doplňkovosti s ERI. Při tom bude EIT, s ohledem na zastřešující oblasti intervence definované v [návrhu programu Horizont Evropa], zejména:

- 1) posilovat udržitelné inovační ekosystémy v celé Evropě;
- 2) rozvíjet inovační a podnikatelské dovednosti z hlediska celoživotního učení;
- 3) přinášet na trh nová řešení s cílem zabývat se celosvětovými výzvami;
- 4) zajišťovat součinnost a přidanou hodnotu v rámci programu Horizont Evropa.

2.1 *Specifické cíle EIT*

V souladu se zjištěnými problémy, kterým EIT čelí, a s cílem přispět k výše uvedeným zastřešujícím cílům, které jsou pro EIT stanoveny v [návrhu programu Horizont Evropa], jsou specifické cíle EIT na období 2021–2027 tyto:

- a) posílit otevřenost a zvýšit dopad znalostních a inovačních společenství a začleňování znalostního trojúhelníku v celé EU;
- b) zvýšit podnikatelskou a inovační kapacitu odvětví vysokoškolského vzdělávání prosazováním a podporou institucionálních změn ve vysokoškolských institucích a jejich začlenění do inovačních ekosystémů;
- c) posílit regionální a místní dosah EIT a jeho znalostních a inovačních společenství s cílem zabývat se rozdíly v inovační kapacitě a zintenzivnit šíření znalostí a inovací napříč Uníí.

Plněním těchto cílů tak EIT bude přispívat k celkovému dosažení vědeckých, hospodářských/technologických a společenských dopadů programu Horizont Evropa.

3. **PODPORA TALENTU A KAPACITY PRO INOVACE V EVROPĚ: KLÍČOVÉ AKCE**

Strategie EIT na období 2021–2027 se zaměří na akce, kde bude EIT představovat přidanou hodnotu na úrovni EU a přispívat k dosažení cílů programu Horizont Evropa. Za prvé bude EIT nadále podporovat inovační kapacitu a ekosystémy v celé Unii prostřednictvím znalostních a inovačních společenství, jejich dalšího rozvoje, otevřenosti novým partnerům a rozšiřování. Za druhé, v návaznosti na své zkušenosti se začleňováním znalostního trojúhelníku bude EIT řídit podporu a rozvoj podnikatelských a inovačních kapacit ve vysokoškolském vzdělávání, realizované znalostními a inovačními společenstvími. A konečně prostřednictvím účinnějších průřezových opatření se EIT bude snažit zajistit, aby se jeho dopad na úrovni EU zintenzivňoval. Kromě toho zlepší i svou činnost s cílem zvýšit její účinnost, efektivitu a dopad.

3.1 Podpora pro stávající znalostní a inovační společenství

EIT posílí inovační ekosystémy tím, že bude nadále podporovat stávající znalostní a inovační společenství při řešení globálních výzev prostřednictvím začleňování znalostního trojúhelníku na unijní, vnitrostátní, regionální a místní úrovni. V zájmu uskutečnění tohoto úkolu má EIT věnovat velkou část svého rozpočtu na podporu znalostních a inovačních společenství a dále posilovat svoji platformu pro jejich zakládání, růst, sledování a podporu. EIT zajistí, aby znalostní a inovační společenství nadále usilovala o finanční udržitelnost s cílem dosáhnout nejpozději po 15 letech finanční nezávislosti na grantech EIT, a to mobilizací veřejných a soukromých investic, přičemž se bude nadále zaměřovat na začleňování činností znalostního trojúhelníku.

EIT zajistí, aby znalostní a inovační společenství vyvinula a prováděla strategii pro vytváření rozhraní, navazování spolupráce a součinnosti s relevantními evropskými partnerstvími, misemi a ERI, jakož i dalšími příslušnými iniciativami a programy Unie. Kromě finanční podpory poskytne EIT znalostním a inovačním společenstvím na základě získaných zkušeností strategický dohled a rovněž pokyny týkající se horizontálních a specifických otázek.

EIT vymezí a bude podporovat oblasti užší spolupráce napříč znalostními a inovačními společenstvími, pokud jde o témata strategického a politického významu. EIT bude posilovat koordinaci mezi znalostními a inovačními společenstvími v oblastech společného zájmu, a to zejména podporou výměny zkušeností a osvědčených postupů mezi těmito společenstvími a spoluprací mezi nimi (činnosti napříč znalostními a inovačními společenstvími⁴) v tematických i horizontálních otázkách. Činnosti napříč znalostními a inovačními společenstvími mají největší potenciál, pokud některá znalostní a inovační společenství již řeší společné politické priority EU, pro něž neexistují vyhrazená znalostní a inovační společenství. Propojení různých komunit znalostních a inovačních společenství ve specializovaných společných akcích vzájemného prospěchu má velký potenciál pro součinnost a EIT tyto činnosti podpoří a bude se aktivně podílet na definování obsahu a struktury činností napříč znalostními a inovačními společenstvími. EIT bude sledovat provádění těchto činností i dosažené výsledky s cílem učinit tyto činnosti nedílnou součástí strategií znalostních a inovačních společenství. EIT bude rovněž usnadňovat vytváření sdílených služeb napříč znalostními a inovačními společenstvími zaměřených na společné řešení provozních úkolů společných pro všechna znalostní a inovační společenství.

⁴ Činnosti napříč znalostními a inovačními společenstvími jsou činnosti, které se zaměřují na posílení spolupráce a součinnosti mezi znalostními a inovačními společenstvími, na podporu více mezioborového přístupu a na vytvoření kritického množství mezi znalostními a inovačními společenstvími s cílem řešit otázky společného zájmu.

3.2 Zvyšování regionálního dopadu znalostních a inovačních společenství

EIT dále zvýší svůj regionální dopad prostřednictvím větší otevřenosti znalostních a inovačních společenství vůči široké škále potenciálních partnerů a zúčastněných stran v celé Unii a prostřednictvím lépe formulované regionální strategie znalostních a inovačních společenství, včetně odkazů na příslušné strategie pro inteligentní specializaci. EIT zejména zajistí, aby znalostní a inovační společenství měla inkluzivní přístup. [...] Znalostní a inovační společenství budou muset vypracovat a provádět strategii zaměřenou na posílení vztahů s vnitrostátními, regionálními a místními aktéry. EIT bude toto provádění aktivně sledovat. Inovační přístup „založený na místních podmínkách“ má být začleněn do víceleté strategie a plánu činnosti znalostních a inovačních společenství a měl by stavět na střediscích společného umístění (a regionálním inovačním programu) znalostních a inovačních společenství, a využívat tedy jejich úlohy jakožto brány pro přístup ke komunitě znalostních a inovačních společenství a pro spolupráci s partnery nacházejícími se na stejném místě, jakož i s jinými místními aktéry v oblasti inovací. Znalostní a inovační společenství by měla v příslušných případech demonstrovat vazby se strategiemi inteligentní specializace a s činnostmi příslušných tematických platforem a meziregionálních iniciativ, včetně řídicích orgánů ESI fondů. EIT bude rovněž sledovat, jak střediska společného umístění a regionální inovační programy fungují a jak se začleňují do místních inovačních ekosystémů.

EIT zajistí, aby byly činnosti regionálního inovačního programu EIT využívány k získávání a usnadnění začleňování potenciálních nových partnerů, kteří jsou pro znalostní a inovační společenství přidanou hodnotou, a rozšiřovaly tak celoevropský dosah EIT, a aby byly tyto činnosti plně začleněny do víceletých strategií znalostních a inovačních společenství.

Regionální inovační program EIT, řízený EIT a prováděný znalostními a inovačními společenstvími, byl dosud uskutečňován na dobrovolném základě. Od roku 2021 bude provádění činností regionálního inovačního programu EIT povinné a tyto činnosti budou nedílnou součástí víceleté strategie znalostních a inovačních společenství. EIT bude znalostním a inovačním společenstvím nadále poskytovat poradenství a podporu při přípravě víceletých strategií pro regionální inovační program EIT a při jejich provádění. Činnosti regionálního inovačního programu EIT budou nadále podporovat inovační kapacitu zemí (a regionů v těchto zemích) s nízkou a mírnou výkonností v oblasti inovací podle evropského srovnávacího přehledu inovací⁵, jakož i inovační kapacitu nejvzdálenějších regionů, s cílem zintenzivnit jejich začleňování do komunit znalostních a inovačních společenství. Rozpočet EIT určený na provádění činností regionálního inovačního programu EIT bude činit nejméně 10 % a nejvýše 15 % z celkového objemu finančních prostředků EIT pro stávající a nová znalostní a inovační společenství, čímž se zvýší počet partnerů znalostních a inovačních společenství z cílových regionů.

Činnosti podporované prostřednictvím regionálního inovačního programu se zaměří na:

- zlepšování inovačních kapacit místního ekosystému prostřednictvím budování kapacit a užších interakcí mezi místními aktéry znalostního trojúhelníku v oblasti inovací (např. klastry, sítě, orgány veřejné správy, vysokoškolské instituce, výzkumné organizace, instituce odborného vzdělávání a přípravy, malé a střední podniky) a na jejich činnosti;
- podporu cíle získávat nové partnery do znalostních a inovačních společenství a propojovat místní inovační ekosystémy do celoevropských inovačních ekosystémů.

⁵ Pro období 2021–2024 jsou zeměmi způsobilými pro činnosti regionálního inovačního programu EIT země, které byly v nejméně jedné ze tří výročních zpráv evropského srovnávacího přehledu inovací vydaných v letech 2018, 2019 a 2020 označeny jako země s „nízkou“ nebo „mírnou“ výkonností v oblasti inovací. Pro období 2025–2027 jsou zeměmi způsobilými pro činnosti regionálního inovačního programu EIT země, které byly v nejméně jedné ze tří výročních zpráv evropského srovnávacího přehledu inovací vydaných v letech 2021, 2022 a 2023 označeny jako země s „nízkou“ nebo „mírnou“ výkonností v oblasti inovací.

3.3 *Zřízení nových znalostních a inovačních společenství*

S cílem přispět k řešení nových a vznikajících globálních výzev vyhláší EIT výzvy ke zřizování nových znalostních a inovačních společenství ve vybraných tematických oblastech strategického významu, přičemž prvním z nich bude znalostní a inovační společenství v oblasti kulturních a kreativních odvětví.

Prioritní oblast pro zřízení znalostního a inovačního společenství v roce 2023 a seznam možných prioritních oblastí pro druhé nové znalostní a inovační společenství v roce 2026 jsou uvedeny v příloze 1A tohoto strategického programu inovací.

Na základě návrhu správní rady EIT a jeho analýzy se navrhuje, aby první znalostní a inovační společenství v oblasti kulturních a kreativních odvětví bylo poprvé zřízeno v roce 2023 na základě výzvy k předkládání návrhů, která má být zveřejněna v roce 2022. Tato prioritní oblast se nejvíce doplňuje s osmi znalostními a inovačními společenstvími, která již EIT zřídil, jakož i s potenciálními prioritními oblastmi pro další evropská partnerství, která mají být zřízena v rámci programu Horizont Evropa. Informační přehled shrnující problémy v oblasti kulturních a kreativních odvětví a očekávaný dopad budoucího znalostního a inovačního společenství je uveden v příloze 1B tohoto strategického programu inovací.

Na základě navrhovaného rozpočtu pro EIT by mohlo být druhé nové znalostní a inovační společenství zřízeno v roce 2026, přičemž výzva by měla být zveřejněna v roce 2025. Komise za tímto účelem do roku 2024 posoudí relevantnost seznamu možných prioritních oblastí v příloze 1A a ve vhodných případech může předložit návrh na změnu přílohy 1A a přílohy 1B, v němž zohlední příspěvek správní rady EIT, jakož i proces strategického plánování programu Horizont Evropa.

V případě, že by kromě rozpočtu pro EIT byly k dispozici dodatečné prostředky, bylo by možné výše uvedeným postupem určit další nové prioritní oblasti pro případná nová znalostní a inovační společenství.

Kritéria pro výběr nových znalostních a inovačních společenství budou sjednocena s kritérii pro výběr evropských partnerství definovanými v příloze III [nařízení o programu Horizont Evropa], jako jsou zejména otevřenost, transparentnost, přidaná hodnota EU, soudržnost a součinnost. Tato kritéria budou zahrnuta do výzvy k podávání návrhů pro znalostní a inovační společenství a posouzena v průběhu hodnocení. Nová znalostní a inovační společenství podpoří rovněž plnění politických priorit EU, jako jsou cíle v oblasti misí a udržitelného rozvoje.

3.4 Podpora podnikatelské a inovační kapacity vysokoškolského vzdělávání

EIT ve spolupráci s Komisí navrhne a zahájí pilotní projekt na podporu rozvoje inovačních kapacit ve vysokoškolském vzdělávání, které budou provádět znalostní a inovační společenství od roku 2021. Prostřednictvím modelu začleňování znalostního trojúhelníku pomáhá EIT překlenout přetrvávající nesoulad mezi vysokoškolským vzděláváním, výzkumem a inovacemi. EIT je zejména klíčovým nástrojem pro rozvoj lidského kapitálu, a sice díky svému specifickému zaměření na podnikatelské vzdělávání. Dopad EIT je však třeba dále rozšiřovat i nad rámec partnerů znalostních a inovačních společenství. Vysokoškolské instituce v celé Evropě musí být inovativní a podnikavé ve svém přístupu ke vzdělávání, výzkumu, spolupráci s podniky a širšímu místnímu inovačnímu ekosystému, včetně občanské společnosti. Toho lze dosáhnout pomocí jasné strategie, metodického rámce a nasazení zdrojů.

Činnosti budou prováděny otevřeným a transparentním způsobem, jehož cílem bude zvýšení inovační kapacity v oblasti vysokoškolského vzdělávání, zejména se zaměřením na vysokoškolské instituce, které nejsou partnery znalostních a inovačních společenství, v rámci hodnotových řetězců a ekosystémů v oblasti inovací v celé Unii. Činnosti se zaměří v první řadě na rozvoj kapacit vysokoškolských institucí, což zahrnuje mimo jiné výměnu a provádění osvědčených postupů týkajících se začleňování znalostního trojúhelníku (včetně organizačního učení, poradenství a předávání zkušeností); vypracování akčních plánů způsobu, jak řešit zjištěné potřeby v oblastech, jako je řízení inovací, zakládání a rozvoj začínajících podniků, přenos technologií včetně řízení práv duševního vlastnictví, řízení lidí a organizace a spolupráce s (místními) zúčastněnými stranami a občanskou společností; a na provádění akčních plánů rozvoje inovačních kapacit a na navazující činnosti. Tyto činnosti budou uskutečňovány také se zapojením dalších aktérů znalostního trojúhelníku (např. institucí odborného vzdělávání a přípravy, organizací pro výzkum a technologie, malých a středních podniků a začínajících podniků) a doplňovat působení EIT v oblasti vzdělávání jakožto zásadní součást činností znalostních a inovačních společenství v rámci začleňování znalostního trojúhelníku. EIT bude v rámci této iniciativy podporovat užší spolupráci mezi znalostními a inovačními společenstvími. Kritéria způsobilosti, která mají být zahrnuta do výzev, zajistí, aby většina financování na projekt směřovala do vysokoškolských institucí mimo znalostní a inovační společenství. Cílem je, aby dopad EIT přesahoval znalostní a inovační společenství a přispíval ke splnění hlavního úkolu EIT, jímž je podpora udržitelného hospodářského růstu a konkurenceschopnosti posílením inovační kapacity členských států. To je v souladu s cíli programu Horizont Evropa zaměřenými na rozvoj podnikatelských a inovačních dovedností z hlediska celoživotního učení, včetně zvýšení kapacit vysokoškolských institucí v celé Evropě.

Podpora EIT bude také vycházet z politických iniciativ, jako jsou rámce HEInnovate⁶ a RIIA⁷, které prokázaly svou hodnotu v řadě vysokoškolských institucí a členských států v celé EU. EIT navrhne podpůrné činnosti v úzké spolupráci s Komisí, přičemž zajistí v plné míře soudržnost a doplňkovost s příslušnými činnostmi v rámci programu Horizont Evropa, Erasmus a dalších programů.

Konkrétní podrobnosti procesu provádění a mechanismu realizace budou v prvních třech letech dále rozpracovány a doladěny a během této pilotní fáze budou sledovány a hodnoceny. Hodnocení pilotní fáze provedou externí odborníci a výsledky budou předány skupině zástupců členských států. Na základě výsledků tohoto hodnocení rozhodne správní rada o tom, zda by akce měla pokračovat a být rozšířena nebo zda by měla být ukončena.

Správní rada EIT bude řídit provádění a sledování činností znalostních a inovačních společenství a dohlížet na ně. Zvláštní pozornost bude věnována tomu, aby byl zajištěn: otevřený a inkluzivní přístup k přilákání vysokoškolských institucí, které nejsou partnery znalostních a inovačních společenství, se zaměřením na široké zeměpisné pokrytí; mezioborový a meziodvětvový přístup a propojení a vytvoření vazby na příslušné strategie inteligentní specializace a na regionální inovační program EIT.

⁶ HEInnovate je politický rámec vypracovaný Evropskou komisí a OECD. HEInnovate nabízí vysokoškolským institucím metodiku, jak určovat oblasti s inovační kapacitou pro další rozvoj a jak utvářet příslušné strategie a činnosti s cílem dosáhnout požadovaného dopadu. HEInnovate vychází ze spolehlivých metodologických důkazů s osmi oblastmi rozvoje kapacit: vedení a správa, digitální transformace, organizační kapacita, výuka a studium podnikání, příprava a podpora podnikatelů, výměna znalostí, internacionalizace a měření dopadu. OECD zveřejnila řadu zpráv o jednotlivých zemích na bázi HEInnovate, viz řada studií OECD Skills Studies na adrese <https://www.oecd-ilibrary.org/education/>.

⁷ Rámec pro hodnocení dopadů regionálních inovací (RIIA) byl vypracován Evropskou komisí jako první krok pro pokyny k hodnocení dopadů inovací na univerzitách prostřednictvím vypracování případových studií na základě měření výsledků. Posouzení dopadů inovací, např. prostřednictvím rámce RIIA, by mohlo být svázáno s finančními nástroji založenými na výkonnosti v oblasti inovací na regionální, vnitrostátní nebo unijní úrovni.

EIT posílí a rozšíří působnost značky EIT nad rámec znalostních a inovačních společenství, tak aby se vztahovala i na vysokoškolské instituce účastnící se akce. Za účasti aktérů z celého znalostního trojúhelníku se bude EIT snažit propojovat svou podporu pro rozvoj inovační kapacity v oblasti vysokoškolského vzdělávání se značkou EIT, která se v současné době uděluje vzdělávacím programům znalostních a inovačních společenství. Na používání značky EIT se mohou podílet zejména zúčastněné vysokoškolské instituce.

EIT rovněž rozšíří značku EIT na činnosti v oblasti celoživotního učení, které zahrnou a osloví širší cílovou skupinu studentů, dospělých účastníků vzdělávání a institucí (včetně institucí odborného vzdělávání a přípravy) nad rámec znalostních a inovačních společenství. **Předpokládá se, že uplatňování této značky nad rámec společenství EIT bude mít strukturovanější účinek na všech úrovních (jednotlivec, program a instituce).** EIT bude rovněž sledovat udělování značky EIT programům vzdělávání a odborné přípravy znalostních a inovačních společenství a bude zkoumat účinnější mechanismus zajištění kvality, včetně externího uznávání a akreditace pro značku EIT.

V zájmu zajištění úspěchu této akce poskytne EIT zúčastněným vysokoškolským institucím specifické pokyny, odborné znalosti a poradenství. EIT se u této akce zaměří na vysokoškolské instituce z celé Evropy, avšak zvláštní pozornost bude věnovat vysokoškolským institucím ze zemí (a regionů v těchto zemích) s nízkou a mírnou výkonností v oblasti inovací, které chtějí rozvíjet své inovační schopnosti, posílit svou inovační stopu a strategie pro inteligentní specializaci.

3.5 Průřezové činnosti EIT

3.5.1 Komunikace

EIT bude usilovat o zlepšení své komunikace a lepší zviditelnění ve vztahu k hlavním zúčastněným stranám v členských státech a zajistí viditelnost podpory EU v souladu s komunikačním přístupem programu Horizont Evropa. S rostoucím počtem znalostních a inovačních společenství a novým opatřením na podporu rozvoje podnikání vysokoškolských institucí zintenzivní EIT své úsilí o zvýšení svého uznání jako značky kvality pro inovace. Tato lepší komunikace má zásadní význam zejména pro občany, neboť inovace, jež produkuje EIT, napomáhají k prokázání konkrétního dopadu investic EU prostřednictvím rámcového programu Unie pro výzkum a inovace.

EIT bude usilovat o intenzivnější využití stávajících informačních sítí EU a zajištění koordinace jejich činností, aby se potenciálním partnerům znalostních a inovačních společenství EIT dostalo lepšího poradenství a pokynů. Aby se zajistilo rozsáhlejší šíření a lepší pochopení příležitostí, které EIT nabízí, posílí EIT poskytování pokynů a pomoci v otázkách týkajících se účasti na znalostních a inovačních společenstvích EIT v celé Evropě, a to s využitím stávajících informačních sítí a struktur v celé Evropě, jako jsou zejména vnitrostátní kontaktní místa programu Horizont Evropa. O konkrétním zřízení vnitrostátních kontaktních míst EIT v rámci struktury programu Horizont Evropa bude rozhodnuto na příslušné úrovni společně s Komisí. Aby se zajistilo, že rozsáhlá komunita zúčastněných stran v rámci celého znalostního trojúhelníku na úrovni EU a na vnitrostátní, regionální a místní úrovni bude informována o všech výzvách a financovaných projektech EIT (a znalostních a inovačních společenství), budou se tyto výzvy a projekty objevovat i na evropském portálu s přehledem možností financování a nabídkových řízení v rámci programu Horizont Evropa.

EIT bude pořádát pravidelné schůzky skupiny zástupců členských států a rovněž příslušných útvarů Komise, a to alespoň dvakrát ročně, aby se zajistila vhodná komunikace a tok informací s členskými státy a na úrovni EU. Členské státy budou řádně informovány o výkonnosti, dosažených výsledcích a činnostech EIT a znalostních a inovačních společenství. Kromě toho bude skupina zástupců členských států poskytovat EIT poradenství o strategicky významných otázkách. Skupina zástupců členských států zajistí také společně s EIT u činností podporovaných EIT vhodnou podporu pro propojení a prosazování součinnosti s vnitrostátními nebo regionálními programy a iniciativami a pro sdílení informací ohledně potenciálního vnitrostátního nebo regionálního spolufinancování těchto činností.

EIT bude dále zlepšovat viditelnost svých činností mezi občany a ve své komunitě zúčastněných stran prostřednictvím fóra zúčastněných stran, cen EIT a absolventů EIT. Cílem této činnosti je propagovat interakce s evropskými aktéry znalostního trojúhelníku a ocenit nejnadějnější podnikatele a inovátory v Evropě.

EIT bude nadále řídit komunitu absolventů EIT⁸ a poskytovat jí strategické pokyny (ve spolupráci s radou absolventů EIT) s cílem maximalizovat její vliv v oblasti podnikání a ve společnosti a soustavné zapojení jejích členů do činností podporovaných EIT. V průběhu let 2021–2027 bude toto společenství i nadále růst a bude zahrnovat i absolventy, kteří se podílejí na činnostech podporujících inovační kapacity vysokoškolských institucí.

3.5.2 Určit a sdílet osvědčené postupy se zúčastněnými stranami

EIT určuje, kodifikuje a účinně sdílí poznatky a osvědčené postupy, které jsou výsledkem činností financovaných EIT, a spolupracuje s orgány členských států EU na vnitrostátní i regionální úrovni a s Komisí s cílem navázat v oblasti určování, sdílení a šíření osvědčených postupů a poznatků strukturovaný dialog a koordinovat úsilí. Znalostní a inovační společenství a projekty podporující inovační a podnikatelskou kapacitu vysokoškolských institucí mají sloužit jako cenný zdroj důkazů a experimentálního učení pro tvůrce politik v oblasti výzkumu, inovací a vzdělávání, jakož i v různých tematických oblastech.

Osvědčené postupy a zkušenosti získané od znalostních a inovačních společenství zatím nebyly dostatečně kodifikovány a účinně šířeny. EIT bude dále rozvíjet svou úlohu inovačního institutu schopného odhalovat, analyzovat, kodifikovat a sdílet inovační postupy, poznatky a výsledky činností financovaných EIT (vzdělávání a odborná příprava, podpora inovací, podpora podnikání) a zajišťovat jejich zavádění v širším měřítku. Tato činnost bude vycházet z vazeb a součinnosti s ostatními iniciativami [pilíře Inovativní Evropa] [návrhu programu Horizont Evropa].

⁸ Komunita absolventů EIT sdružuje podnikatele a hybatele změn, kteří se zúčastnili vzdělávacího nebo podnikatelského programu poskytovaného znalostním a inovačním společenstvím. Komunita představuje síť čítající více než 5 000 členů.

3.5.3 Mezinárodní spolupráce

EIT vypracuje hlavní rysy mezinárodní spolupráce EIT a znalostních a inovačních společenství pod dohledem správní rady EIT v souladu s přístupem programu Horizont Evropa k mezinárodní spolupráci a s dalšími příslušnými politikami EU a po konzultaci s příslušnými útvary Komise. V rámci působnosti nařízení o EIT bude EIT usilovat o větší dopad svých činností prostřednictvím mezinárodní spolupráce a bude koordinovat mezinárodní činnosti znalostních a inovačních společenství financované EIT. Zaměří se na dosažení těsného souladu s příslušnými politickými cíli Evropské unie, jakož i s jejími prioritami v oblasti výzkumu a inovací, a zajištění evropské přidané hodnoty. V rámci své mezinárodní spolupráce bude EIT po konzultaci s Komisí usilovat o účinné řešení globálních výzev, přispívat k příslušným mezinárodním iniciativám a cílům udržitelného rozvoje, zajišťovat přístup k talentům a zvýšenou nabídku inovativních řešení a poptávku po nich.

3.6 Zajištění náležitého fungování: provozní režim

Tento oddíl obsahuje řadu opatření, jejichž cílem je upravit a zlepšit stávající fungování EIT a znalostních a inovačních společenství. Provádění těchto opatření na úrovni EIT bude sledovat efektivní, posílená a strategická správní rada EIT, která také poskytne nezbytné pobídky a kontrolu, mimo jiné prostřednictvím procesu přidělování finančních prostředků na základě výkonnosti, aby zajistila provádění uvedených opatření ze strany znalostních a inovačních společenství.

3.6.1 Model fungování znalostních a inovačních společenství

EIT zajistí, aby fungování znalostních a inovačních společenství bylo plně v souladu s příslušnými požadavky vyplývajícími z nařízení o programu Horizont Evropa, včetně zajištění přechodu stávajících osmi znalostních a inovačních společenství na plnění nových prováděcích kritérií programu Horizont Evropa pro evropská partnerství. EIT proto poskytne znalostním a inovačním společenstvím posílené pokyny pro jejich fungování a bude soustavně sledovat jejich výkonnost při dodržování zásad řádné správy, sledování a hodnocení stanovených v nařízení o EIT, jakož i zásad a kritérií stanovených pro evropská partnerství v nařízení o programu Horizont Evropa, a jejich soulad s prioritami a ukazateli programu Horizont Evropa, s cílem maximalizovat jejich výkonnost a dopad. V případě, že znalostní a inovační společenství nebudou dosahovat dostatečné výkonnosti nebo vykazovat odpovídající výsledky či dostatečnou evropskou přidanou hodnotu, budou přijata vhodná nápravná opatření.

EIT zajistí posílení trvalé otevřenosti znalostních a inovačních společenství, a to zejména tím, že zajistí, aby znalostní a inovační společenství uplatňovala soudržná, jasná a transparentní přístupová kritéria ve vztahu k novým členům, kteří představují přidanou hodnotu pro příslušná partnerství, a další ustanovení, jako jsou transparentní postupy pro přípravu jejich plánů činnosti, jakož i tím, že bude systematicky sledovat činnost znalostních a inovačních společenství. Znalostní a inovační společenství budou své činnosti rovněž provozovat zcela transparentním způsobem a budou i nadále otevřenými a dynamickými partnerstvími, k nimž se mohou na základě excelence a významu pro inovace připojit noví partneři z celé Unie, jako jsou v rostoucí míře i malé a střední podniky, kteří partnerství obohatí přidanou hodnotou. Aby se omezila koncentrace financování a zajistilo se, že na činnosti znalostních a inovačních společenství se podílí široká síť partnerů, bude zajištěna větší transparentnost a inkluzivnost postupu přípravy plánu činnosti (včetně určení priorit, výběru činností a přidělování finančních prostředků) a souvisejících rozhodnutí o financování. Znalostní a inovační společenství se ve svých víceletých strategiích budou zabývat rozšířením partnerství, včetně zřízení nových středisek společného umístění, na něž správní rada vyčlení odpovídající rozpočet. Při rozhodování o financování zohlední správní rada pokrok dosažený při plnění cílů uvedených ve víceletých strategiích, mimo jiné i počet středisek společného umístění. Znalostní a inovační společenství posílí otevřenost výzev, zejména u projektů, které jsou otevřeny třetím stranám. Všechna tato opatření zvýší počet zúčastněných subjektů zapojených do činností znalostních a inovačních společenství. Znalostní a inovační společenství budou v neposlední řadě ve svých pravidelných zprávách informovat rovněž o zapojení nových partnerů, jakožto o jednom z prvků jejich financování na základě výkonnosti.

Jelikož znalostní a inovační společenství působí v rámci celého hodnotového řetězce inovací, EIT zajistí, aby byly činnosti v oblasti vzdělávání, podnikání a inovací v plánech činnosti znalostních a inovačních společenství v rovnováze a aby operace znalostních a inovačních společenství byly prováděny prostřednictvím štíhlé a nákladově efektivní struktury, která udržuje administrativní náklady a náklady na řízení na minimální úrovni. EIT zajistí, aby znalostní a inovační společenství dosahovala svých očekávaných dopadů prostřednictvím široké škály činností určených v plánech činnosti znalostních a inovačních společenství, které účinně podporují plnění jejich cílů včetně případného dopadu na inovační ekosystémy na místní, regionální, vnitrostátní a unijní úrovni. Závazky každého z partnerů znalostního a inovačního společenství v průběhu smluvní doby trvání iniciativy budou zajištěny pravidelným sledováním skutečných příspěvků partnerů ve srovnání s původními závazky. EIT zajistí, aby znalostní a inovační společenství měla zaveden systém řízení rizik pro případy, kdy někteří partneři nebudou schopni plnit své původní závazky.

3.6.2 Model financování znalostních a inovačních společenství

Předpokládá se, že EIT prostřednictvím štíhlého a zjednodušeného modelu financování posílí dopad znalostních a inovačních společenství a jejich přínos k plnění cílů EIT a programu Horizont Evropa a podporuje angažovanost partnerů znalostních a inovačních společenství. Za účelem zvýšení přidané hodnoty své podpory přizpůsobí EIT svůj model financování. Existují čtyři hlavní oblasti, v nichž bude EIT provádět zlepšení.

Za prvé EIT postupně sníží svou míru financování činností znalostních a inovačních společenství, aby se zvýšil objem soukromých a veřejných investic. Přizpůsobení modelu financování by mělo znalostním a inovačním společenstvím usnadnit přechod k finanční udržitelnosti. Předpokládá se, že je bude motivovat k tomu, aby během trvání rámcových dohod o partnerství postupně snižovala ve svém plánu činnosti podíl financování ze strany EIT a zároveň zvyšovala míru spoluinvestování ze zdrojů mimo EIT. Ke snižování míry financování činností znalostních a inovačních společenství přinášejících přidanou hodnotu ze strany EIT bude docházet ve všech fázích celého životního cyklu znalostních a inovačních společenství (zahájení činnosti, rozjezd, plné fungování, výstup z grantu EIT), jak je uvedeno níže.

	Zahájení činnosti	Rozjezd	Plné fungování	Výstup z grantu EIT
Roky	1 – 4	5 – 7	8 – 11	12 – 15
Míra financování ze strany EIT	Až 100 %	Až 80 %	Až 70 %	Až 50 % v roce 12, snižování o 10 % ročně

Obrázek 4: Míry spolufinancování ze strany EIT v období 2021–2027

Za druhé EIT zajistí, že proces přidělování grantů bude vycházet z modelu financování na základě výkonnosti. Využívání víceletých grantů bude posíleno. Financování EIT bude navázáno přímo na pokrok dosažený v oblastech vymezených v článku 10 a v čl. 11 odst. 2 nařízení o EIT a na cíle znalostních a inovačních společenství stanovené v jejich plánech činnosti a mohlo by být sníženo, upraveno nebo ukončeno v případě, že výsledků není dosahováno. EIT mimo jiné poskytne znalostním a inovačním společenstvím silnější pobídky, aby usilovala o nové partnery, nebo vůči nim přijme nápravná opatření, zejména na základě jejich individuální výkonnosti, aby se zajistil co největší dopad.

Za třetí, před uplynutím počátečního období prvních 7 let činnosti znalostních a inovačních společenství uplatní EIT přísná pravidla pro posílení mechanismu posuzování v souladu s články 10 a 11 nařízení o EIT. Toto posouzení, které bude provedeno s pomocí externích odborníků, bude v souladu s osvědčenými mezinárodními postupy a s kritérii sledování a hodnocení stanovenými pro evropská partnerství v nařízení o programu Horizont Evropa. Proběhne před uplynutím počátečního sedmiletého období. V závislosti na výsledku tohoto posouzení rozhodne správní rada buď o pokračování finančního příspěvku pro znalostní a inovační společenství, jeho úpravě nebo o jeho ukončení (tj. o neprodloužení rámcové dohody o partnerství s tímto znalostním a inovačním společenstvím) a přerozdělení zdrojů na činnosti s lepšími výsledky. Před přijetím takového rozhodnutí si správní rada vyžádá stanovisko skupiny zástupců členských států.

V neposlední řadě EIT pokračuje ve svém úsilí o zjednodušení, aby se zmírnila zbytečná administrativní zátěž⁹ znalostních a inovačních společenství, čímž se umožní pohotové a účinné provádění jejich ročního plánu činnosti a víceleté strategie. Toto zjednodušení může zahrnovat použití paušální částky nebo jednotkových nákladů pro příslušné činnosti znalostních a inovačních společenství. Kromě toho, aby bylo možné lépe plánovat zdroje, zejména u inovačních činností, a usnadnit větší angažovanost a dlouhodobé investice ze strany partnerů účastnících se činností znalostních a inovačních společenství, podepíše EIT se znalostními a inovačními společenstvími ve vhodných případech víceleté grantové dohody, včetně ustanovení o financování na základě výkonnosti, podle příslušných rámcových dohod o partnerství. Tyto víceleté grantové dohody by neměly být delší než tři roky.

⁹ Zejména by se ukončilo každoroční podávání zpráv o doplňkových činnostech znalostních a inovačních společenství, jak doporučil Účetní dvůr ve své zvláštní zprávě z roku 2016 (doporučení č. 1, s. 51).

3.6.3 *Vztahy EIT se znalostními a inovačními společenstvími po ukončení rámcové dohody o partnerství*

EIT vypracuje obecné zásady týkající se vztahů se znalostními a inovačními společenstvími po ukončení rámcové dohody o partnerství v souladu s rámcem programu Horizont Evropa pro evropská partnerství. V závislosti na výsledcích podrobné nezávislé studie vymezí EIT v úzké spolupráci s Komisí do konce roku 2023 celkový rámec pro své vztahy se znalostními a inovačními společenstvími, u kterých bude v průběhu programového období 2021–2027 ukončena rámcová dohoda o partnerství. Vycházejí z tohoto celkového rámce a pokud bude výsledek závěrečného přezkumu pozitivní, může EIT s příslušným znalostním a inovačním společenstvím uzavřít „memorandum o spolupráci“, jehož cílem bude zachovat s ním aktivní spolupráci i po ukončení rámcové dohody o partnerství. Toto memorandum má mimo jiné obsahovat:

- práva a povinnosti související s pokračováním činností znalostního trojúhelníku, jakož i udržováním ekosystému a sítě znalostních a inovačních společenství, používáním označení EIT, účastí na cenách EIT a dalších iniciativách pořádaných EIT; s používáním značky EIT pro programy vzdělávání a odborné přípravy, a vztahy s komunitou absolventů EIT,
- případně podmínky účasti na konkurenčních výzvách EIT týkajících se některých konkrétních činností, například činností napříč znalostními a inovačními společenstvími. Správní rada při vymezení druhů činností, jež mají být podpořeny prostřednictvím konkurenčních výzev, zohlední podrobnou nezávislou studii.

3.7 *Součinnost a doplňkovost s jinými programy*

Díky své široké oblasti působnosti a speciální úloze je EIT schopen vytvářet součinnost a zajišťovat doplňkovost s jinými programy nebo nástroji EU, a současně předcházet zdvojení úsilí, a to mimo jiné posílením své podpory pro znalostní a inovační společenství při plánování a provádění činností. Níže uvedený seznam nabízí konkrétní příklady, u nichž se předpokládá, že EIT přispěje k součinnosti ve střednědobém až dlouhodobém horizontu mimo rámec programu Horizont Evropa.

Program Erasmus

- Erasmus a EIT vytvoří součinnost mezi svými příslušnými komunitami. Spolupráce má být zaměřena na zajištění přístupu studentů programu Erasmus, kteří se účastní programů partnerských vysokoškolských institucí znalostních a inovačních společenství, na letní školy znalostních a inovačních společenství nebo k jiným příslušným vzdělávacím činnostem (týkajícím se například podnikání a řízení inovací) a navazování kontaktů se sítě absolventů znalostních a inovačních společenství.
- Činnosti v rámci spolupráce mohou rovněž zahrnovat poskytování odborné přípravy ze strany EIT / znalostních a inovačních společenství akademickým pracovníkům (z libovolné vysokoškolské instituce mimo znalostní a inovační společenství) pro vzdělávací programy, které integrují podnikání a inovace, jakož i testování, přijímání a rozšiřování inovativních postupů vyvinutých v rámci sítě Erasmus (jako jsou znalostní aliance mezi vysokoškolskými institucemi a podniky) znalostními a inovačními společenstvími a naopak.
- Bude-li to možné, má být zajištěna součinnost s iniciativou Evropské univerzity, která by mohla přispět k začlenění vzdělávacích činností EIT, aby se dosáhlo systémového dopadu.

Program Digitální Evropa

- Znalostní a inovační společenství budou spolupracovat s evropskými centry pro digitální inovace s cílem podpořit digitální transformaci průmyslu a organizací veřejného sektoru.
- Budou prozkoumány možnosti, jak by znalostní a inovační společenství mohla využívat infrastruktur a kapacit vytvořených v rámci programu Digitální Evropa (jako jsou datové zdroje a knihovny algoritmů umělé inteligence a odborná střediska vysoce výkonné výpočetní techniky v členských státech) v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, jakož i pro účely testování a demonstrací v inovačních projektech.

Fondy politiky soudržnosti (zejména Evropský fond pro regionální rozvoj a Evropský sociální fond)

- Znalostní a inovační společenství EIT by prostřednictvím svých středisek společného umístění a subjektů regionálního inovačního programu měla podporovat regionální a meziregionální spolupráci mezi aktéry znalostního trojúhelníku (vzdělávání, výzkum, podnikání) a řídicími orgány v součinnosti s meziregionální spoluprací a investicemi v rámci hodnotových řetězců v souvisejících prioritních oblastech inteligentní specializace a s prací tematických platforem pro inteligentní specializaci. EIT bude rovněž zkoumat příspěvky k iniciativám v oblasti rozvoje dovedností v rámci fondů politiky soudržnosti prostřednictvím výměny osvědčených postupů.
- EIT bude ve vhodných případech prosazovat spolupráci mezi platformami pro inteligentní specializaci a příslušnými znalostními a inovačními společenstvími, aby se usnadnila součinnost mezi zdroji EIT, fondy politiky soudržnosti a dalšími evropskými, vnitrostátními nebo regionálními programy.

Fond InvestEU

- Znalostní a inovační společenství EIT budou usilovat o spolupráci s Poradenským centrem InvestEU, aby se poskytla technická podpora a pomoc podnikům založeným s pomocí znalostních a inovačních společenství za účelem přípravy, rozvoje a realizace projektů.
- Znalostní a inovační společenství EIT se budou v úzké spolupráci s útvary Komise a v součinnosti s ERI snažit přispívat do portálu InvestEU, aby se investoři a finanční zprostředkovatelé přiblížili k podnikům založeným s pomocí znalostních a inovačních společenství.

Kreativní Evropa

- Nový program Kreativní Evropa bude významný mimo jiné pro činnosti budoucího znalostního a inovačního společenství v oblasti kulturních a kreativních odvětví. S tímto programem má být rozvíjena silná součinnost a doplňkovost v oblastech, jako jsou kreativní dovednosti, pracovní místa a obchodní modely.

Program pro jednotný trh (program pro konkurenceschopnost podniků a malých a středních podniků (COSME))

- Znalostní a inovační společenství budou usilovat o spolupráci se sítí Enterprise Europe Network (EEN) a jejími odvětvovými skupinami, aby se usnadnila spolupráce mezi podniky, přenos technologií a partnerství v oblasti inovací pro podnikatele, kteří chtějí rozvíjet svou činnost v celé EU i mimo ni. Organizace EEN budou podporovat činnosti znalostních a inovačních společenství EIT mezi svými klienty z řad malých a středních podniků. EIT bude zkoumat možnosti spolupráce v oblasti programů mobility pro nové podnikatele, jež mají zlepšit jejich podnikatelské dovednosti.

4. ZDROJE

4.1 Rozpočtové potřeby

Rozpočtové potřeby EIT v období 2021–2027 činí [3 000] milionů EUR a vycházejí ze dvou hlavních složek: 1) výdaje na stávajících osm znalostních a inovačních společenství (s ohledem na to, že v případě tří z nich se rámcové dohody o partnerství ukončí do roku 2024) a zřízení dvou nových znalostních a inovačních společenství (v letech 2023 a 2026); a 2) správní výdaje.

Na financování stávajících a nových znalostních a inovačních společenství se počítá s přibližně [2 920] miliony EUR (97 % celkového rozpočtu EIT), přičemž

- nejméně 10 % a nejvýše 15 % z této částky bude vyhrazeno na regionální inovační program;
- nejvýše 7 % bude vyhrazeno na činnosti napříč znalostními a inovačními společenstvími, včetně konkurenčních výzev určených pro znalostní a inovační společenství, u nichž se ukončuje rámcová dohoda o partnerství;
- nejvýše 3 % bude vyhrazeno na nový pilotní projekt s cílem pomoci rozvoji podnikatelské a inovační kapacity vysokoškolských institucí.

Očekává se, že s ohledem na postupně se snižující míru financování ze strany EIT zmobilizují znalostní a inovační společnosti dalších [1 500] milionů EUR z jiných veřejných a soukromých zdrojů. Rozpočet na zahájení činnosti dvou nových znalostních a inovačních společností (jež budou zřízena v roce 2023, resp. 2026) bude činit přibližně [300] milionů EUR. Kdyby byly kromě rozpočtu pro EIT k dispozici ještě dodatečné prostředky, mohl by EIT zřídit i další znalostní a inovační společnosti.

EIT bude i nadále štíhlou a dynamickou organizací. Náklady na správní výdaje kryjící potřebné náklady na zaměstnance, administrativu, infrastrukturu a provoz se zvýší, ale v průměru nepřesáhnou 3 % rozpočtu EIT. Část správních výdajů je pokryta Maďarskem, které do konce roku 2029 bezplatně poskytuje kancelářské prostory. Na tomto základě budou proto správní výdaje činit v období 2021–2027 přibližně [80] milionů EUR.

4.2 *Dopad (sledování a hodnocení)*

Očekává se, že měření dopadu EIT se bude v příštím programovém období průběžně zlepšovat, přičemž budou zohledněny získané poznatky a dosavadní zkušenosti. EIT bude v souladu s články 10, 11 a 19 nařízení o EIT uplatňovat rámec pro hodnocení, podávání zpráv a sledování, který zajistí soudržnost s celkovým přístupem uplatňovaným pro program Horizont Evropa a současně zachová flexibilitu. Zejména bude zdokonalena zpětná vazba mezi Komisí, EIT a znalostními a inovačními společnostmi, aby se cílů dosahovalo konzistentním, soudržným a účinným způsobem.

4.2.1 Podávání zpráv a sledování

EIT zlepší své stávající systémy sledování a zavede rámec pro podávání zpráv a sledování, včetně klíčových ukazatelů výkonnosti, jenž bude v souladu s klíčovými způsoby dosahování dopadů [programu Horizont Evropa]. Podávání zpráv o provozní výkonnosti znalostních a inovačních společenství a jejich výsledcích a související sledování budou primárním úkolem EIT a budou prováděny ve spolupráci s běžnými službami programu Horizont Evropa pro podniky. Systém pro podávání zpráv a sledování pro znalostní a inovační společenství bude začleněn do celkového monitorovacího systému programu Horizont Evropa, zejména prostřednictvím zavedení společných datových modelů včetně sběru údajů uchovávaných ve společné databázi. Komise se bude účastnit společného návrhu všech relevantních ukazatelů a nástrojů pro sledování a hodnocení, které vypracovává nebo používá EIT, aby se zajistila slučitelnost a soulad s celkovým monitorovacím systémem programu Horizont Evropa, včetně klíčových způsobů dosahování dopadů, rámce kritérií pro evropská partnerství a procesu strategického plánování. Rozhodnutím správní rady bude zavedeno průběžné sledování, jakož i postupy průběžného přezkumu a posuzování, mimo jiné i pro účely stanovení náležitého souboru kvantitativních a kvalitativních ukazatelů a jejich souvisejících výchozích hodnot a cílů. EIT bude také zohledňovat zavádění metodiky Inovační radar v programu Horizont Evropa a prozkoumá, jak by znalostní a inovační společenství mohla Inovačního radaru využít ke zlepšení svých monitorovacích činností.

Výsledky tohoto sledování budou využity při procesech plánování činnosti znalostních a inovačních společenství a podle nich bude rozhodnuto o přidělení financování EIT na základě výkonnosti pro činnosti znalostních a inovačních společenství a o přípravě rámcových dohod o partnerství se znalostními a inovačními společenstvími jakožto příjemci. Kromě toho se předpokládá, že výsledky sledování znalostních a inovačních společenství budou využity v rámci procesu strategické koordinace pro účely evropských partnerství.

Očekává se, že činnosti EIT, včetně činností řízených prostřednictvím znalostních a inovačních společenství, budou mít:

- 1) *technologický/ekonomický/inovační dopad* díky vlivu na zakládání a růst podniků, jakož i vytváření nových inovativních řešení globálních problémů, vytváření přímých a nepřímých pracovních míst a mobilizaci dalších veřejných a soukromých investic;

- 2) *dopad na vědu a vzdělávání* díky posilování lidského kapitálu v oblasti výzkumu a inovací, posilování inovačních a podnikatelských dovedností na individuální i organizační úrovni a podpoře otevřeného vytváření a šíření znalostí a inovací ve společnosti;
- 3) *společenský dopad* díky řešení priorit politik EU v oblastech, jako jsou změna klimatu, energetika, suroviny, zdraví nebo potraviny, prostřednictvím inovativních řešení, zapojení občanů a konečných uživatelů a intenzivnějšího zavádění inovativních řešení v těchto oblastech ve společnosti.

EIT zajistí vytvoření konkrétních společenských ukazatelů v oblastech činnosti znalostních a inovačních společenství a jejich pravidelné sledování v souladu s rámcem programu

Horizont Evropa pro společenský dopad. EIT bude společně s Komisí vytvářet další ukazatele, včetně ukazatelů společenského dopadu v oblastech činnosti znalostních a inovačních společenství, a to v souladu s vytvářením rámce pro ukazatele programu Horizont Evropa, a zohlední celkový přístup pro evropská partnerství k podpoře vědeckého, ekonomického a společenského dopadu. Cílem sladění ukazatelů dopadu s programem Horizont Evropa je obecně usilovat o sledování pokroku při plnění stanovených cílů v průběhu času. Tím má vzniknout základna srovnatelných podkladů o výsledcích a dopadech, jež znalostní a inovační společenství vyprodukovala vzhledem ke zbývajícím částem programu. EIT dále zajistí, že systém sledování bude zachycovat pokrok v souvislosti s činnostmi specifickými pro model znalostních a inovačních společenství, například se začleňováním znalostního trojúhelníku a s podnikatelskými dovednostmi. Například ukazatele týkající se činností EIT v oblasti vzdělávání (včetně těch, které podporují kapacity vysokoškolských institucí) mají monitorovat získávání dovedností v oblasti lidského kapitálu (krátkodobé), kariéru (střednědobé) a pracovní podmínky (dlouhodobé), zapojení vysokoškolských institucí a zlepšování kapacity (krátkodobé) nebo úlohu a výkonnost vysokoškolských institucí v místních inovačních ekosystémech (střednědobé a dlouhodobé).

Průběžné sledování znalostních a inovačních společenství se zaměřuje mimo jiné na:

- pokrok v oblasti finanční udržitelnosti,
- pokrok v oblasti celoevropského dosahu a otevřenosti,
- účinnost při zakládání a rozvoji podniků (mimo jiné rychle rostoucích založených a podporovaných podniků),
- administrativní náklady a náklady na řízení znalostních a inovačních společenství.

Níže uvedená tabulka uvádí orientační seznam klíčových ukazatelů výkonnosti a jejich cílů, které má EIT sledovat v letech 2021–2027. Tyto ukazatele poskytují hlavní vstupní a výstupní orientační pokyny pro sledování plnění zásadních cílů EIT pro období 2021–2027, jako je podpora inovací a podnikání prostřednictvím lepšího vzdělávání, zvyšování jeho místního a regionálního dopadu a otevřenosti vůči potenciálním partnerům a zúčastněným stranám, zajišťování rovnováhy mezi příjmy a náklady, zřizování nových středisek společného umístění a uvádění nových inovativních řešení globálních problémů na trh.

Klíčové ukazatele výkonnosti	Cíl 2023 (výchozí rok 2020)	Cíl 2027 (výchozí rok 2020)
Počet subjektů/organizací, které se účastní činností EIT a znalostních a inovačních společenství	Nárůst o 20 %	Nárůst o 50 %
Počet inovací (produktů a služeb) uvedených na trh	1 500	4 000
Vysokoškolské instituce zapojené do činností EIT a znalostních a inovačních společenství	285	680
Počet studentů zapojených do vzdělávacích činností EIT a znalostních a inovačních společenství	8 500	25 500
Počet začínajících podniků, kterým byla poskytnuta podpora	300	700
Spolufinancování znalostních a inovačních společenství	700 milionů EUR	1500 milionů EUR
Počet subjektů/organizací, které se účastní činností EIT a znalostních a inovačních společenství, z regionů mimo regiony středisek společného umístění znalostních a inovačních společenství	Nárůst o 50 %	Nárůst o 100 %

EIT zajistí, aby byly údaje o projektech shromažďované prostřednictvím jeho interního systému sledování, včetně výsledků znalostních a inovačních společenství, plně začleněny do celkového systému správy údajů programu Horizont Evropa. EIT zajistí, aby podrobné informace, jež jsou výsledkem jeho procesu sledování a hodnocení, byly dostupné včas a byly zpřístupněny ve společné elektronické databázi o provádění programu Horizont Evropa. Kromě toho EIT zajistí podávání konkrétních zpráv o kvantitativních a kvalitativních dopadech, mimo jiné o přidělených a skutečně poskytnutých finančních příspěvcích.

4.2.2 Hodnocení, průběžný přezkum a komplexní posouzení

Pravidelná hodnocení činností EIT, včetně činností řízených prostřednictvím znalostních a inovačních společenství, provede Komise v souladu s ustanoveními nařízení o EIT a nařízení o programu Horizont Evropa. Podle čl. 19 odst. 2 nařízení o EIT tato hodnocení zejména posoudí účinnost, účelnost, relevanci, soudržnost a přidanou hodnotu EU činností EIT, prováděných mimo jiné prostřednictvím znalostních a inovačních společenství. Hodnocení budou vycházet z nezávislých externích hodnocení a poslouží jako podklad pro celkové průběžné a závěrečné hodnocení programu Horizont Evropa.

Každé znalostní a inovační společenství bude před koncem sedmého roku platnosti rámcové dohody o partnerství podléhat komplexnímu posouzení ze strany EIT, jakož i před koncem její platnosti v případě prodloužení závěrečnému přezkumu. Na základě prvního posouzení správní rada rozhodne, zda po prvních sedmi letech prodloužit rámcovou dohodu o partnerství na další období, zatímco závěrečný přezkum bude použit jako základ pro vyjednání případného „memoranda o spolupráci“. Správní rada EIT v těchto hodnoceních v souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení o EIT zohlední zejména kritéria nařízení o programu Horizont Evropa pro monitorování evropských partnerství, dosažení cílů znalostního a inovačního společenství a jeho koordinaci s dalšími příslušnými iniciativami v oblasti výzkumu a inovací, dosaženou úroveň finanční udržitelnosti, kapacitu znalostního a inovačního společenství pro zajištění otevřenosti vůči novým členům a jeho úspěch při získávání nových členů v mezích finančního příspěvku Unie uvedeného v článku 20 nařízení o EIT, přidanou hodnotu EU a význam s ohledem na cíle EIT.

EIT dále v souladu s čl. 11 odst. 1a nařízení o EIT připraví pod dohledem správní rady průběžné přezkumy výkonnosti a činností znalostních a inovačních společenství zahrnující první tři roky rámcové dohody o partnerství (počáteční fáze znalostního a inovačního společenství) a v případě prodloužení tři roky po jejím prodloužení (fáze plného fungování). Tyto přezkumy probíhají na základě ročního monitorování ze strany EIT; správní rada EIT díky nim získá včasné informace o výkonnosti znalostních a inovačních společenství z hlediska jejich strategie a cílů, jakož i o dodržování pokynů správní rady EIT.

V případě, že z průběžného sledování, průběžných přezkumů nebo komplexních posouzení znalostního a inovačního společenství vyplýne, že nebylo dosaženo dostatečného pokroku v oblastech uvedených v článku 10 nebo dostatečné evropské přidané hodnoty, správní rada přijme v souladu s čl. 11 odst. 3 nařízení o EIT vhodná nápravná opatření. Nápravná opatření mohou mít podobu snížení, úpravy nebo odnětí finančního příspěvku od EIT či závazných doporučení k činnostem znalostního a inovačního společenství nebo návrhů na úpravu jeho realizačních či provozních modelů.

Výsledky těchto průběžných přezkumů a hodnocení se zveřejní a poskytnou skupině zástupců členských států a v rámci procesu strategické koordinace pro účely evropských partnerství je o nich podána zpráva.

5. PŘÍLOHA 1A

Prioritní oblast pro zřízení nového znalostního a inovačního společenství v roce 2023:

Kulturní a kreativní odvětví.

Seznam možných prioritních oblastí pro zřízení druhého nového znalostního a inovačního společenství v roce 2026:

- Vodohospodářské, mořské a námořní záležitosti
- Bezpečnost a odolnost
- Začlenění, integrace a migrace

6. PŘÍLOHA 1B

INFORMAČNÍ PŘEHLED O ZNALOSTNÍM A INOVAČNÍM SPOLEČENSTVÍ „KULTURNÍ A KREATIVNÍ ODVĚTVÍ“

Problematika

Kulturní a kreativní odvětví mohou přinést horizontální řešení řady nově vznikajících problémů, které jsou trvalé povahy a lze je řešit prostřednictvím výzkumných a inovačních činností. Tyto problémy lze rozdělit do čtyř pilířů: 1) kreativita, kulturní rozmanitost a hodnoty Evropanů; 2) evropská identita a soudržnost; 3) evropská zaměstnanost, ekonomická odolnost a inteligentní růst a 4) Evropa jako globální hráč.

Kreativita a kulturní rozmanitost Evropanů závisí na odolných a solidních kulturních a kreativních odvětvích. Tato odvětví, zejména audiovizuální nebo hudební odvětví, však čelí řadě výzev v důsledku zvýšené konkurence ze strany globálních aktérů a přechodu k digitalizaci.

- Producenti, distributoři, vysílací stanice, kina a všechny druhy kulturních organizací musí inovovat, aby přilákaly nové generace publika.
- Nedostatek podnikatelských a průřezových dovedností v kulturních a kreativních odvětvích¹⁰ se týká jak nově vznikajících pododvětví, tak velmi vyspělých pododvětví, která procházejí hlubokou digitální transformací. Tyto dovednosti jsou nezbytné pro inovace a mají zásadní význam s ohledem na změny na trhu práce, kterým toto odvětví čelí.

Společenské výzvy spojené s **evropskou identitou a soudržností** lze obecně popsat jako chybějící „mosty“ mezi různými částmi společnosti, včetně různých území. Zahrnují otázky týkající se sociálního vyloučení, potřeby budovat užší mezikulturní vztahy a rozvíjet pocit sounáležitosti na základě naší kulturní rozmanitosti a společného dědictví, které by bylo možné řešit prostřednictvím inkluzivnějšího a dostupnějšího zapojení do komunity, inovací v oblasti designu, architektury a využívání veřejných prostor, jakož i sociálních inovací založených na kultuře. Konkrétně:

- Mezi výzkumnými pracovníky a mezi výzkumem a průmyslem existuje jen omezená spolupráce, jakož i nedostatečná koordinace úsilí v oblasti výzkumu a vývoje, sdílení metod, výsledků a osvědčených postupů.
- Míra integrace kreativních klastrů a inovačních center je nedostatečná.
- Významný podíl regionálních priorit inteligentní specializace v Evropě odkazuje na kulturu v různých úhlech (např. kulturní dědictví, kreativní odvětví, umění atd.). Vzhledem k důležité úloze kultury a kreativity pro hospodářský a sociální rozvoj měst a regionů a jejich schopnosti dále pomáhat řešit problémy týkající se rozdílnosti v Evropě je potenciál znalostního a inovačního společenství v oblasti kulturních a kreativních odvětví vysoký.

¹⁰ Kulturní a kreativní obory na evropských univerzitách se většinou zaměřují na „kreativní prvek“ a jejich absolventi nejsou vždy připraveni vstoupit na moderní trh práce, jelikož jim chybí meziodvětvové dovednosti (podnikatelské, digitální, v oblasti finančního řízení). Pokud jde o vysokoškolské instituce, EU zaostává za USA v komunikačních a mediálních oborech (univerzity v EU naopak dosahují lepších výsledků v tradičnějších oborech, jako je umění a design nebo scénická umění).

Výzvy týkající se **evropské zaměstnanosti, ekonomické odolnosti a inteligentního růstu** zahrnují ekonomické otázky, jako je nezaměstnanost (zejména mladých lidí) a celosvětová hospodářská soutěž.

- Trh je vysoce koncentrován: přibližně 50 % celkového obrátu a přidané hodnoty generují Německo, Spojené království a Francie.
- Evropský průmysl se potýká s digitalizací a globalizací a jejich silným dopadem na způsob, jakým umělci produkují a distribuují svá díla a navazují vztahy se svým publikem.
- Tvůrčí, kulturní a umělecká produkce často čelí problému, pokud jde o zpeněžení jejich výstupů a produktů, jde tedy o vysoce nejisté oblasti práce. Je potřeba nalézt nové inovativní způsoby, jak podpořit mikropodniky a malé a střední podniky a organizace v kreativní a kulturní oblasti.

A konečně úloha **Evropy jako globálního hráče** zahrnuje potřebu zlepšit šíření kulturního obsahu vytvořeného v Evropě. Evropa musí zůstat konkurenceschopná v celosvětové digitální soutěži o vytváření nových technologií (např. umělé inteligence, internetu věcí, technologie blockchain), pro něž jsou kulturní a kreativní odvětví celosvětově významnými zdroji obsahu, produktů a služeb. Kulturní a kreativní odvětví (např. design, architektura atd.) navíc v celosvětovém měřítku aktivně přispívají k udržitelnému rozvoji a podporují ekologické inovace, zatímco kulturní obsah (literatura, film a umění) má vedle své vlastní hodnoty schopnost zvýšit povědomí o ekologických problémech a formovat veřejné mínění.

Význam a dopad

Znalostní a inovační společenství EIT v oblasti kulturních a kreativních odvětví – se svým holistickým a integrovaným přístupem – pomůže řešit všechny výše uvedené problémy. Jelikož takové znalostní a inovační společenství bude zahrnovat téměř všechny oblasti našeho života, společnosti a hospodářství, bude mít velký význam z hlediska hospodářského a společenského dopadu, čímž se uvolní strategické příležitosti pro hospodářské, technologické i sociální inovace.

Kulturně orientované inovace založené na kreativitě posilují evropskou konkurenceschopnost buď přímo vytvářením nových podniků a pracovních míst, nebo nepřímo vytvářením meziodvětvových výhod pro širší ekonomiku, zlepšováním kvality života a zvyšováním přitažlivosti Evropy. Kulturní a kreativní odvětví jsou stále více vnímána jako nové zdroje inteligentního a udržitelného růstu podporujícího začlenění a vytváření pracovních míst a zaměstnávají v EU již více než 12 milionů lidí, což představuje 7,5 % všech zaměstnaných osob v EU.

Přínos kultury a kreativity k inovacím není omezen jen na přímý dopad kulturních a kreativních odvětví, protože inovace jsou obecně stále více motivovány netechnologickými faktory, jako jsou kreativita, design a nové organizační procesy nebo obchodní modely. Zejména kulturní a kreativní odvětví s odlišnými hodnotovými řetězci (tj. hudba, umění, design, móda, audiovizuální obsah, videohry, architektura...) mají z ekonomického hlediska silnou inovační kapacitu a jsou schopna podněcovat inovace v jiných hospodářských odvětvích.

Kultura a účast na kulturních činnostech mají přímý dopad na blahobyt občanů a na sociální začleňování. Kulturní a kreativní odvětví posilují společenské hodnoty identity, demokracie a zapojení do komunity. Kultura má velký potenciál posilovat evropský pocit sounáležitosti, kde rozmanitost představuje výhodu. To má zásadní význam pro zajištění odolnosti, sociálního přístupu, sociální soudržnosti, boje proti radikalizaci a rovnosti žen a mužů a pro řešení politických nejistot a potřeby jednoty v Evropě.

Znalostní a inovační společenství EIT v oblasti kulturních a kreativních odvětví posílí příležitosti pro vytváření sítí, spolupráci, spolutvorbu a předávání know-how mezi vzděláváním, výzkumem a podnikatelskou sférou v kulturních a kreativních odvětvích a v jiných odvětvích společnosti a hospodářství. Bude působit jako katalyzátor zdola nahoru a shora dolů pro iniciativy na regionální, vnitrostátní a unijní úrovni. Vytvoří nezbytné rámcové podmínky pro vytváření a rozšiřování nových podniků v inovativních ekosystémech. Poskytne výzkumným pracovníkům a studentům v mnoha oborech (včetně umění, humanitních věd, podnikání, sociálních věd a exaktních věd) a podnikatelům v kulturních a kreativních odvětvích a jiných odvětvích znalosti a dovednosti nezbytné k realizaci inovativních řešení a k jejich přeměně na nové podnikatelské příležitosti. Umožní další vzájemné obohacování s ostatními hospodářskými a průmyslovými odvětvími a bude působit jako akcelerator inovací.

Součinnost a doplňkovost se stávajícími iniciativami

Znalostní a inovační společenství v oblasti kulturních a kreativních odvětví by doplňovalo množství jiných iniciativ na úrovni Unie i členských států. Hlavní synergie očekávané na úrovni EU jsou uvedeny níže.

Od znalostního a inovačního společenství v oblasti kulturních a kreativních odvětví se očekává, že zajistí silnou součinnost s příslušnými politickými iniciativami podle programu Horizont Evropa a zejména podle pilíře II s klastrem [Inkluzivní a bezpečná společnost] a jeho oblastmi intervence týkajícími se kulturního dědictví a demokracie. Budoucí znalostní a inovační společenství by rovněž mohlo poskytnout cenné horizontální vstupy pro různé činnosti, které by měly být prováděny v klastru [Digitální oblast a průmysl], zejména pokud jde o výrobní technologie, u nichž potřeba vyvíjet nové výrobky závisí do značné míry na kulturních a kreativních odvětvích. Kromě toho by mohlo účinně doplňovat další prvky programu Horizont Evropa, intervence stávajícího společenství EIT Digital a akce plánované v rámci jiných programů EU, jako je InvestEU, Digitální Evropa nebo fondy politiky soudržnosti.

Nový program Kreativní Evropa bude velmi významný pro činnosti znalostního a inovačního společenství v oblasti kulturních a kreativních odvětví. Program si volí směry a zvláštní výzvy, které odrážejí některé z již zmíněných problémů, jimž toto odvětví čelí (např. kreativní dovednosti a zaměstnanost, obchodní modely atd.), a měly by být rozvíjeny silné synergie a doplňkovost. V rámci fondu InvestEU a v souvislosti s omezeným přístupem ke zdrojům financování pro kulturní a kreativní odvětví je možné očekávat synergie se Záručním nástrojem pro kulturní a kreativní odvětví, což je finanční mechanismus, který pomůže posílit kulturní a kreativní projekty tím, že bude finančním zprostředkovatelům poskytnuto pojištění.

Platforma strategie pro inteligentní specializaci v oblasti modernizace průmyslu určila řadu strategií pro výzkum a inovace, které se zaměřují na kulturní a kreativní odvětví a zkoumají nové vazby mezi místními aktivy, potenciálními trhy a společenskými výzvami, a to zapojením velkého počtu podnikatelských subjektů. Zejména podpora nových partnerství mezi výzkumnými organizacemi, podniky a veřejnými orgány je hlavním zájmem strategií pro inteligentní specializaci, které vyžadují vytvoření nových platforem pro spolupráci.

Závěr

Znalostní a inovační společenství EIT v oblasti kulturních a kreativních odvětví je nejvhodnějším prostředkem k řešení hlavních hospodářských a společenských výzev nastíněných výše. Kreativita je klíčovou hnací silou inovací a znalostní a inovační společenství v oblasti kulturních a kreativních odvětví je schopno uvolnit potenciál kreativity založené na kultuře a přispět k posílení konkurenceschopnosti a inteligentního růstu v Evropě.

Znalostní a inovační společenství EIT v oblasti kulturních a kreativních odvětví:

- sníží roztržitost inovačního prostředí kulturních a kreativních odvětví podporou vytváření inovačních ekosystémů, které propojí subjekty a sítě napříč odvětvími a obory na místní, regionální, vnitrostátní a unijní úrovni;
- vyškolí příští generaci inovátorů v kulturních a kreativních odvětvích tím, že je vybaví nezbytnými podnikatelskými a technickými dovednostmi, jichž bude zapotřebí k úspěchu v rychle se měnícím prostředí;
- přispěje k rozvoji správných rámcových podmínek pro přeměnu nápadů na nový technologický vývoj a sociální inovace, které zlepší kvalitu života a přinesou prospěch občanům EU;
- podpoří vytváření a rozvoj nových podniků v kulturních a kreativních odvětvích mobilizací investic a dlouhodobých závazků podnikatelského sektoru;
- zajistí součinnost se stávajícími znalostními a inovačními společenstvími a dalšími evropskými partnerstvími, programy a iniciativami, aby se inovace rozšířily za hranice kulturních a kreativních odvětví do jiných hospodářských odvětví;
- posílí postavení EU jako globálního aktéra v kulturních a kreativních odvětvích, a to využitím kreativity a kulturní rozmanitosti Evropanů.